

Predstavljanje knjige Ane Grgić
Ja kao priča: Narativno jastvo i njegove granice
Pregrada, 21. listopada 2024.
Izvještaj

Knjiga *Ja kao priča: Narativno jastvo i njegove granice* autorice Ane Grgić objavljena je 2023. godine u suizdanju Dominikanske naklade Istine te Fakulteta filozofije i religijskih znanosti Sveučilišta u Zagrebu. Djelo je nastalo prema disertaciji obranjenoj na spomenutoj sastavnici Sveučilišta, a progovara o temi koja je veoma oskudno zastupljena na hrvatskoj filozofijskoj sceni. Naime, autorica obrađuje koncept narativnog jastva, koji se temelji na ideji da se identitet svakoga od nas naposljetku svodi na priču odnosno narativ. Uz kontekstualizaciju i povijesno mapiranje koncepta, autorica se hvata u koštac s problematiziranjem i preispitivanjem mogućnosti takvog pristupa.

Predstavljanje knjige održalo se 21. listopada 2024. godine u prostorijama Gradske knjižnice Pregrada, a organizacija događaja bila je rezultat međusobne suradnje Instituta za filozofiju, njegovog Centra za javnu filozofiju i Pučkog otvorenog učilišta Pregrada. Program je započeo u 19 sati pozdravnim govorom ravnatelja Pučkog otvorenog učilišta Davora Špoljara i predstavljanjem okupljenih izlagača. Uz autoricu, knjigu su predstavili Ivan Koprsek, Marina Novina, Borna Jalšenjak i Anto Gavrić.

Mentor autoričine disertacije Ivan Koprsek svoje izlaganje započeo je razmatranjem pojma »filozofija«. Naglasio je da je taj pojam postao dio *mainstream* diskursa. Naime, u medijima često čujemo priče o »filozofiji« života ili nekog predmeta. Koprsek je upozorio na pejorativno značenje navedenog pojma koje još uvijek živi u javnom mnijenju, a prema kojem filozofija dovodi do stagnacije ekonomskog i tehničkog napretka. Osvrnuo se i na misao engleskog filozofa Bertranda Russela, koji je filozofiju smatrao kao nešto između teologije i znanosti. Svoje izlaganje zaključio je mišlju da filozofija pruža mogućnost vrednovanja ljudskog djelovanja i pronicanja smisla cjelokupne stvarnost u čemu nam i predstavljena knjiga uvelike može biti od pomoći.

Marina Novina predstavljenu knjigu stavila je uz bok duge povijest filozofijskih promišljanja o temeljnim pitanjima čovjekove egzistencije. Naime, povijest nam kazuje da se ljudi ipak ponekad pitaju o konceptima i pojmovima koje inače uzimamo »zdravo za gotovo«, a filozofijom se dolazi do jasnijeg

odgovora. Jedno od njih je i pitanje onoga »ja« odnosno jastva, koje je zapravo i pitanje o identitetu. Spomenula je da predstavljena knjiga pred nas stavlja temu jastva sagledanu očištim kontinentalne i analitičke filozofijske struje, a pitanje »mojeg ja« prelijeva se i na druga znanstvena područja poput psihologije.

Autorica predstavljene knjige, Ana Grgić, naglasila je da je konceptualizacija doktorske disertacije i djela kao ishodište imala svakodnevnu, naizgled banalnu činjenicu »da pričamo priče.« Stoga, knjiga odgovara na dva temeljna pitanja: »Je li naše jastvo priča, narativ?« i »Što je to što čini 'moje ja' u dva različita vremena?«. Narativistički odgovor na to pitanje upućuje da smo »moje ja« sada i prije dvadesetak godina dio iste priče. Ipak, narativ je ograničen s dvije životne činjenice. Prva je rođenje odnosno vrijeme ranog djetinjstva, kada još nemamo pripovjedačku sposobnost, a druga je smrt, odnosno duboka starost, kada su naše pripovjedačke sposobnosti u većoj ili manjoj mjeri oslabljene. Na kraju, zaključila je da postoji određena sumnja u narativistički odgovor na navedena pitanja, no on sadržava neminovni doprinos za filozofijsko razmatranje problematike jastva.

Borna Jalšenjak pratio je pripravu sadržaja knjige dok se još radilo o doktorskoj disertaciji. Prema njegovom mišljenju, sadržaj knjige mogao bi se opisati u tri ključne točke: 1. autorica daje dobar pregled obrađene problematike, 2. djelo ima teorijsku i problemsku dimenziju, 3. radi se o prvom sustavnom prikazu takve tematike na hrvatskom jeziku. Način autoričina dosljednog i pristupačnog pisanja djelo čini pogodnim za korištenje u obrazovnom sustavu. Naime, pitanje »ja« jedno je od filozofijskih pitanja koja možemo postaviti i učenicima te studentima kojima polje filozofije nije glavno područje studijskog interesa. Također, pozvao je na izdavanje prijevoda na engleski jezik, kako bi se knjiga približila inozemnoj publici.

Voditelj Dominikanske naklade Istine, Anto Gavrić, kao prodekan za doktorske studije Fakulteta filozofije i religijskih znanosti pratio je pisanje doktorata i priređivanje knjige. Djelo je izdano kao druga knjiga niza *Disputatio*, koji je usmjeren tematiziranju i otvaranju novih filozofijskih rasprava. Knjiga očituje autoričinu snagu misli, ali i snagu usredotočenosti na odabranu temu – čitanje predstavljene knjige može se poimati i kao gledanje kako filozof iz raznih perspektiva propitkuje određenu tematiku. Gavrić je svoje izlaganje završio prigodnim zaključkom odnosno željom da priča predstavljene knjige ne ostane samo na policama, već dođe u ruke čitatelja koje zanima tematika jastva i identiteta.

Usljedila su pitanja okupljenih, nakon kojih se obratio ravnatelj Pučkog otvorenog učilišta Davor Špoljar. U završnom govoru zahvalio se autorici i izlagačima na zanimljivom predstavljanju knjige, Gradskoj knjižnici Pregrada na

ustupljenom prostoru te pozvao okupljene na njezino čitanje. Također, obznanio je činjenicu uspješnog potpisivanja sporazuma o suradnji između Instituta za filozofiju i Pučkog otvorenog učilišta, koji im omogućava organizaciju raznovrsnih filozofijskih događanja i aktivnosti u Pregradi.

Bernard Hostić

